

THESES,

QUAS,

CONS. AMPLISS. FAC. PHIL. IMP. UNIVERS.

LITT. ABOËNS.

STIPENDIARIIS

EXERCITII GRATIA DISCEPTANDAS

SISTIT

Mag. FREDRICUS BERGBOM,

Phil. Theor. Professor P. & O.

RESPONDENTE

JOHANNE FREDR. TICKLÉN,

Stip. Publ. Ostrob.

In Auditorio Philosophico die IV Maji MDCCCXXV.

h. a. m. s.

ABOË, Typis FRENCKELLIORUM.

Thesis I.

Ex ipsius reflexionis natura apparet, primum cogitandi actum, quo oritur conscientia, eum esse, quo mens absolute sibi opponit objectum, quod hoc actu aliter determinari non potest, nisi ut aliquid, quod mens non sit. Quamvis enim una sit natura, hæc tamen naturæ identitas primo reflexionis actu scinditur, & in mundum objectivum & subjectivum dividitur; quæ quidem oppositio in omnibus deinde cogitandi actibus, quibus continuatur conscientia, obvenit, nova licet synthesi in unoquoque momento tollatur, ad conscientiam enim non oppositio tantum modo requiritur, sed unitas quoque, qua opposita jungantur.

Thes. II.

Conscientiæ unitatem in mente oriri, licet objecta, tam menti, quam sibi invicem necessario cogitentur opposita, inde explicandum est, quod in producenda conscientia, ad quam conferunt & mens & objectum, mens vis positiva sit & determinans. Mens enim semetipsam absolute ponit, sed se ponere nequit, nisi alterum quid ponat sibi oppositum, & hæc absolute opposita, semetipsam scilicet & objectum sibi oppositum, una comprehendat conscientia. Hæc tamen unitas non est nisi formalis, quamobrem in absolutum vel invitisimi necessario incidunt dualismum Philosophi, qui in originario hoc

hoc mentis phænomeno subsistentes, Fictio duce, totam philosophiam ei superstruendam voluerint.

Thef. III.

Cum unaquaque cogitatione aliquid per alterum quoddam determinetur, quod sine oppositione fieri nequit, Absolutum autem, quod absoluta est identitas, non nisi per semetipsum, haud vero per aliud quoddam determinari possit, facile dilucet, distinguendam esse eam cogitandi formam, quæ intellectui vel reflectendi facultati propria est, a speculatione, qua omnia, quæ in conscientia obveniunt opposita, in absolutam unitatem & harmoniam reducit ratio; meras enim oriri repugnantias, si reflexionis legibus, quæ in mundo phænomenorum valent, Absolutum determinare conatur intellectus, historia etiam philosophiæ satis superque testatur.

Thef. IV.

Licet primus cogitandi actus, omnibus reliquis fundamento sit, adeo ut oppositio inter mentem & objectum, quæ hoc actu oritur, ad omnes reflectendi actus in infinitum usque pertineat, hic tamen, qui absolutus est, quoniam nulla eum præcedit cogitatio, e sequentibus differt cogitationibus, quæ nimirum omnes relativæ sunt, quia cogitationibus determinantur præcedentibus.

Thef. V.

Cum omnes cogitationes, primum cogitandi actum insequentes, ad alias quasdam referendæ sint cogitationes antecedentes, efficitur, unumquodque judicium, quo actus cogitandi exprimitur, occultam & implicitam esse ratiocinationem, quod vero in primum cogitandi actum non convenit; in hoc enim actu, qui absoluta est & positio & oppositio, quidquam antea cognitum haud obvenit, quo vel mens vel objectum determi-

nari possit, sed utrumque mutua tantum oppositione determinatur, ita scilicet ut statuatur, mentem aliquid esse, quod non sit objectum, & objectum aliquid, quod non sit mens.

Thef. VI.

Omnia, quæ progrediente reflexione formantur judicia, originitus synthetica esse, vel inde apparet, quod omnes cogitandi actus, qui post primum illum absolutum in mente oriuntur, ad aliquid jam cogitatum & cognitum referendi sint. Judicium enim syntheticum is est mentis actus, quo aliquid incognitum per aliud quoddam jam cognitum determinatur. Quodlibet autem judicium in conceptum transit, qui in sequenti judicio prædicatum fit, quo aliquid antea incognitum determinatur, qua quidem via in infinitum cognitionum humanarum copia augetur.

Thef. VII.

Judicia autem synthetica, per novam ad conceptus synthetice comparatos factam reflexionem, in judicia necessario transeunt analytica. Unumquodque enim judicium syntheticum in conceptum mutatur, quo aliud quoddam cognoscendum determinatur. Hoc autem fieri nequit, nisi conceptus, qui jam prædicati locum occupat, facta analysi, in notas suas resolvatur, propterea quod res recens percepta cum illis conferenda est, ut perspicui possit, utrum prædicato conveniat hæc res, nec ne. Ad hoc autem requiritur judicium analyticum, quo prædicatum, ut aliquid jam cognitum, novæ reflexioni subjicitur & in notas suas resolvitur. Hinc patet, judicia analytica æque necessaria esse, ac synthetica.